

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W CZŁUCHOWIE ZA 2024 ROK**

Człuchów 2025

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. Struktura Organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	4
2. Pomoc społeczna i jej realizacja.....	5
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi	15
4. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, Fundusz alimentacyjny,	19
5. Inne zadania.....	23
6. Pomoc obywatelom Ukrainy.....	25
7. Wypłata dodatków w związku z trudną sytuacją na rynku paliw.....	27
8. Sprawy administracyjne i gospodarcze.....	28
Zakończenie.....	29

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Człuchów. Działa na podstawie: Uchwały Rady Miasta Człuchów Nr VIII/57/95 z dnia 28 marca 1995 r. w sprawie powołania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie, Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej Nr XLVIII/343/2014 z dnia 28 maja 2014 r., Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej zatwierdzonego Zarządzeniem Burmistrza Miasta Człuchowa, pozostałych przepisów wewnętrznych MOPS, aktów prawa miejscowego: Uchwał Rady Miejskiej oraz zarządzeń Burmistrza Miasta.

Ośrodek działa m.in. na podstawie następujących ustaw:

1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zmianami).
2. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zmianami).
3. Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zmianami).
4. Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (j.t. Dz. U. z 2024 r., poz. 1135).
5. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).
6. Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.).
7. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zmianami).
8. Ustawy z dnia 12.03.2004 o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zmianami).
9. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zmianami).
10. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 ze zmianami).
11. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673).
12. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zmianami).
13. Uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r., poz. 881 ze zmianami).
14. Ustawy z 24 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 246).
15. Ustawy z 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512).
16. Ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576).
17. Innych aktów prawnych dotyczących jego działalności oraz zadań zleconych do realizacji.

W 2024 r. Ośrodek wykorzystał budżet w wys. 18.212.854,61 zł w tym:

1.	Środki własne gminy	4.824.627,00
2.	Środki z Funduszu Pracy	46.864,04
3.	Środki z Urzędu Marszałkowskiego	3.500
4.	Budżet państwa	13.218.777,79
5.	Fundusz Przeciwdziałania Covid-19	14.939,46
6.	Pomoc Ukrainie	104.146,32

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

**Struktura zatrudnienia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
w Człuchowie w roku 2024:**

1. Dział Pomocy Społecznej - 22 pracowników, w tym:
 - 1 kierownik działu,
 - 2 starszych specjalistów pracy socjalnej - koordynatorów,
 - 2 starszych specjalistów pracy socjalnej
 - 1 specjalista pracy socjalnej,
 - 2 pracowników socjalnych,
 - 1 aspirant pracy socjalnej,
 - 2 asystentki rodziny,
 - 11 opiekunek,
2. Dział Świadczeń Rodzinnych - 5 pracowników, w tym:
 - kierownik działu
 - 4 starszych inspektorów
3. Dział Finansowo-Kadrowy - 5 pracowników, w tym:
 - 1 główna księgowa,
 - 2 starszych inspektorów,
 - 1 starszy inspektor do spraw kadrowo-płacowych i sekretariatu
 - 1 pomoc administracyjna/pracownik gospodarczy,
6. Umowy zlecenia/usługa:
 - radca prawny, informatyk, Inspektor Ochrony Danych Osobowych, BHP, robotnik gospodarczy, opiekunowie noclegowni i inne.
7. Dyrektor – 1 etat.
8. Centrum Rodzin (etaty, umowy zlecenie):
 - kierownik.
 - 3 wychowawców w Placówce Wsparcia Dziennego CR,

- 1 opiekun Klub Seniora CR,
- osoby realizujące zajęcia: muzyczne, terapii zajęciowej,
- 2 sprzątaczkę,

Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku to wyspecjalizowana kadra posiadająca wymagane kwalifikacje z zakresu pomocy społecznej. Pracownicy Ośrodka biorą udział w szkoleniach i spotkaniach dotyczących pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, realizacji projektów oraz innych kwestii niezbędnych dla prawidłowej realizacji zadań.

II. POMOC SPOŁECZNA I JEJ REALIZACJA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

I. Świadczenia pieniężne pomocy społecznej:

- zasiłek stały
- zasiłek okresowy
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie

1. Zasiłek stały.

Jest zadaniem własnym obligatoryjnym. Przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (tj. 776 zł x 130% = 1.008,80 zł) a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być niższa niż 100 zł
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (600 zł x 130% = 780 zł) a dochodem na osobę w rodzinie, z tym że kwota zasiłku nie może być niższa niż 100 zł.
- Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 1.000 zł.

Z tej formy pomocy skorzystało:

73 osoby na łączną kwotę 596.457 zł (100% środki z budżetu państwa)
 – średnia miesięczna wysokość zasiłku stałego wyniosła 813 zł
 (734 świadczenia).

2. Zasiłek okresowy.

Jest zadaniem własnym gminy dofinansowanym z budżetu państwa. Przysługuje osobom i rodzinom ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Wysokość zasiłku ustala się do wysokości różnicy między faktycznym dochodem a kryterium dochodowym osoby lub rodziny z tym, że kwoty te nie mogły być niższe niż:

- 50% różnicy w przypadku rodzin i osób samotnych.

W 2024 r. na pomoc w formie zasiłków okresowych wydatkowanych zostało łącznie 74.794 zł z czego kwota 74.694 zł to dotacja z budżetu państwa, natomiast pozostałe 100 zł stanowiły środki własne.

Zasiłki okresowe wypłacono 57 osobom i rodzinom. Średnia wysokość zasiłku wyniosła 277 zł (270 świadczeń).

3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.

Jest zadaniem własnym gminy. Przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej osób i rodzin spełniających kryterium dochodowe. W szczególności może być przyznany na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Zasiłki celowe zostały przyznano 73 osobom i rodzinom na łączną kwotę 49.775 zł. Średnia wysokość zasiłku celowego wyniosła 148,58 zł (335 świadczeń), w tym 2 zasiłki specjalne na łączną kwotę 1.248 zł.

4. Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie – w roku 2024 nie wpłynął żaden wniosek dot. przyznania tej formy pomocy.

II. Świadczenia niepieniężne – należą do nich:

- praca socjalna
- składki na ubezpieczenie zdrowotne
- składki na ubezpieczenie społeczne
- pomoc rzeczowa na ekonomiczne usamodzielnienie
- sprawienie pogrzebu
- poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa
- schronienie

- posiłek
- niezbędne ubranie
- usługi opiekuńcze
- mieszkania wspomagane
- pobyt w domu pomocy społecznej
- ośrodki wsparcia

1. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Wykorzystuje się w niej właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka polega między innymi na:

- prowadzeniu kontraktów socjalnych,
- motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego,
- pomocy terapeutycznej - kierowaniu do Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, zachęcaniu osób do uczestnictwa w różnych grupach samopomocowych,
- załatwianiu spraw życiowych klientów szczególnie niezaradnych życiowo,
- podejmowaniu działań dot. uzyskania alimentów,
- udzielaniu pomocy w uzyskaniu bezpłatnych porad z zakresu prawa, bezpłatnych konsultacji psychologicznych,
- udzielaniu poradnictwa i edukacji w kwestiach dotyczących spraw rodzinnych, wychowawczych, zdrowotnych,
- udzielanie pomocy w uzyskiwaniu środków finansowych i ich racjonalnym gospodarowaniu,
- udzielaniu pomocy przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania renty, emerytury, świadczeń wyjątkowych itp.,
- współpracy z pedagogami szkolnymi, sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, zakładem karnym, grupami samopomocowymi, lekarzami, pielęgniarkami itp.,
- udzielaniu poradnictwa z zakresu przeciwdziałania bezdomności.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin, w tym dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania się występujących dysfunkcji. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach

interwencji kryzysowej udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę.

W 2024 r. udzieliliśmy pomocy w formie:

- czysta praca socjalna - 69 osób
- kontrakty socjalne – 18
- poradnictwo specjalistyczne – 0
- interwencja kryzysowa - 0

2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Przysługują osobom objętym pomocą w formie zasiłków stałych i nieubezpieczonym z innego tytułu.

W roku 2024 opłacaliśmy składki zdrowotne za 72 osoby na łączną kwotę 52.996 zł.

3. Składki na ubezpieczenie społeczne.

Są opłacane za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad ciężko chorym członkiem rodziny, jeżeli jej dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (tj. 900 zł) i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego lub rentowego z innych tytułów bądź nie otrzymuje renty lub emerytury.

W roku 2024 nie złożono żadnego wniosku dot. tej formy pomocy.

4. Pomoc rzeczowa na ekonomiczne usamodzielnienie.

Pomoc w formie rzeczowej w celu ekonomicznego usamodzielnienia następuje przez udostępnienie maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym.

W roku 2024 nie złożono żadnego wniosku dot. tej formy pomocy.

5. Sprawienie pogrzebu.

W roku 2024 nie ponieśliśmy żadnych kosztów związanych ze sprawieniem pogrzebu.

6. Schronienie.

Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych jest zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Zadanie to realizujemy poprzez udzielanie schronienia w Noclegowni działającej w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Noclegownia

zapewnia bezpieczny nocleg i środki czystości. Osoby bezdomne korzystają również z pomocy w formie pracy socjalnej.

W 2024 roku z Noclegowni skorzystały **23 osoby** bezdomne.

Koszt prowadzenia placówki wyniósł **155.275 zł**.

W roku 2024 pokryliśmy koszt pobytu 1 osoby w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na kwotę 1.657 (Stowarzyszenie „Z sercem na dłoni” w Bydgoszczy)

8. Posiłek.

W 2024 r. realizowaliśmy Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach programu objęliśmy pomocą w formie dożywiania dzieci od 0 – 7 lat, dzieci i młodzież szkolną, osoby chore, niepełnosprawne i ubogie. Łącznie programem dożywiania objęliśmy 247 osób, z czego:

1) świadczenie celowe rzeczowe na dożywianie otrzymało 99 rodzin na łączną kwotę 167.218 zł, średnia wartość świadczenia wyniosła 271 zł (618 świadczeń),

2) pomoc w formie obiadów – 108 osób:

- obiady dla dzieci do 7 r. życia – 31 dzieci

- obiady dla uczniów: 29 dzieci,

- obiady dla dorosłych: 51 osób,

na łączną kwotę 205.259 zł,

3) pozostałe osoby (dzieci w internatach, dożywianie z art. 6a, obiady z częściową odpłatnością) – 0 świadczeń.

Pomoc w formie dożywiania w ramach Programu przyznana została na łączną kwotę 372.477 zł (w tym z budżetu państwa 297.982 zł, natomiast 74.495 zł ze środków własnych).

9. Niezbędne ubranie.

Przyznanie niezbędnego ubrania następuje poprzez:

- udzielenie pomocy finansowej w formie zasiłku celowego na częściowe pokrycie kosztów zakupu odzieży – **w 2024 r. wypłaciliśmy 62 zasiłki na łączną kwotę 4.340 zł (kwota ta została ujęta w pkt 3 –zasiłek celowy),**
- możliwość skorzystania z odzieży używanej, która jest dostępna w punkcie przyjmowania i wydawania odzieży oraz sprzętu agd.

10. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy.

Usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W 2024 r. usługi opiekuńcze świadczone były w miejscu zamieszkania w 73 środowiskach (z czego: 70 środowisk to usługi opiekuńcze (w tym 23 środowiska w ramach usługi programu "Opieka75+") i 3 środowiska objęte były pomocą w formie usług sąsiedzkich). Wszystkie osoby, którym przyznano usługi opiekuńcze są osobami niepełnosprawnymi lub chorymi przewlekle. W zależności od posiadanych dochodów osoby te ponoszą częściową odpłatność za świadczone usługi. Szczegółowe warunki odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określa uchwała Rady Miasta Nr LIX/468/2023 z 11 grudnia 2023 r. W 2024 r. pobrano odpłatność z tyt. usług opiekuńczych w wys. 255.422,38 zł oraz usług sąsiedzkich w wys. 2.455,94 zł – środki zostały przekazane do Urzędu Miejskiego.

Na realizację usług opiekuńczych w roku 2024 wydaliśmy łącznie kwotę 845.436,88 zł, w tym:

- **638.692,41 zł** ze środków własnych gminy,
- **199.818,84 zł** w ramach realizacji Programu „Opieka 75+”, w tym 119.891,30 zł z budżetu państwa i 79.927,54 wkład własny miasta
- **6.925,63** w ramach realizacji Programu Korpus Wsparcia Seniorów – usługi sąsiedzkie, w tym 5.540,50 z budżetu państwa i 1.385,13 wkład własny miasta

Wkład własny Gminy – 720.005,08 (638.692,41 + 79.927,54 + 1.385,13)

Budżet państwa – 125.431,80 (119.891,30 + 5.540,50)

11. Mieszkania wspomagane.

Zgodnie z Uchwałą Nr XII.95.2019 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 10 października 2019 r. zostało utworzone mieszkanie wspomagane. Określono również zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu wspomagany. Mieszkanie jest przeznaczone dla 1 osoby. Składa się ono z

pokoju, kuchni i łazienki. Ogrzewane jest elektrycznie i wyposażone w podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego.

Mieszkanie wspomagane przeznaczone jest dla mieszkańców miasta Człuchowa - osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki - w szczególności dla osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję, oraz niewidomych.

W mieszkaniu wspomagającym zapewnia się:

- 1) usługi bytowe w postaci miejsca całodobowego pobytu;
- 2) pracę socjalną;
- 3) usługi obejmujące pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących: przemieszczania się, utrzymania higieny osobistej, ubierania się, sprzątania, zakupów i przygotowania posiłków, załatwiania spraw osobistych;
- 4) usługi obejmujące pomoc w realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie: utrzymywania więzi rodzinnych, uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

12. Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Od 2004 r. obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniiec domu (70% swoich dochodów), małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana. Od 2022 r. rodzina wnosi opłatę w przypadku posiadania dochodów wyższych niż 1800 zł (tj. 600 zł x 300% = 1800 zł) na osobę w rodzinie i 2328 zł (tj. 776 zł x 300% = 2328 zł) na osobę samotną. Kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 1800 zł na osobę w rodzinie i 2328 zł w przypadku osoby samotnej.

W praktyce główny ciężar ponoszenia odpłatności spoczywa na gminie.

W 2024 r. ponieśliśmy odpłatność za 10 osób w łącznej wysokości 473.293zł.

13. Ośrodki wsparcia.

1. Noclegownia dla osób bezdomnych.

Powstała w 2001 r. i zapewnia schronienie dla 10 osób bezdomnych, z możliwością zwiększenia liczby miejsc w przypadku takiej potrzeby. Placówka jest czynna przez cały rok, w godzinach:

- w okresie od 1 października do 31 marca od 18⁰⁰ do 8⁰⁰ rano,
- w okresie od 1 kwietnia do 30 września od 19⁰⁰ do 7⁰⁰ rano,
- w dniach 24, 25, 26 grudnia – całą dobę,

- w dniu 1 stycznia – całą dobę,
- w pierwszy i drugi dzień Świąt Wielkanocnych – całą dobę.

Osoby przebywające w noclegowni korzystały również z jednego gorącego posiłku dziennie, który otrzymywały w ramach Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” i środków czystości. Wszyscy objęci byli pomocą pracownika socjalnego. Bezpośredni nadzór sprawowało 4 opiekunów. Koszt prowadzenia Noclegowni został wykazany w pkt 7 – schronienie.

14. Dodatki mieszkaniowe.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje najemcom albo podnajemcom lokali mieszkalnych, zamieszkującym w tych lokalach, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych, innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem, osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Normatywna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, w którym znajduje się tylko jeden lokal mieszkalny (dom jednorodzinny), zwana dalej „normatywną powierzchnią”, w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:

- 1) 35m² - dla 1 osoby do 45,50 m²
- 2) 40m² - dla 2 osób do 52,00 m²
- 3) 45m² - dla 3 osób do 58,50 m²
- 4) 55m² - dla 4 osób do 71,50 m²
- 5) 65m² - dla 5 osób do 84,50 m²
- 6) 70 m² – dla 6 osób do 91,00 m²,

a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5m².

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż: 1) 30% albo 2) 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekroczył w gospodarstwie:

- 1) jednoosobowym – 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku tj. 2.862,19 zł,
- 2) wieloosobowym – 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku tj. 2.146,64 zł.

Dodatek mieszkaniowy przyznano 230 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 629.460,72 zł (2.025 świadczeń – średnio miesięcznie 310 zł).

15. Pomoc materialna dla uczniów (stypendium szkolne, zasiłek szkolny).

Uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Pomoc jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Pomoc materialna przysługuje uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia, wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne i zasiłek szkolny. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczna wysokość dochodu jest ustalana na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

W 2024 roku stypendia przyznano 13 rodzinom (25 uczniów) na łączną kwotę 11.200,00 zł.

16. Program "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2024".

Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w tym zakresie.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej może służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi do ukończenia 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub,
- 2) osobami niepełnosprawnymi posiadającymi:

a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo

b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a

Liczba osób niepełnosprawnych, którym świadczone pomoc w 2024r. - 6 osób (5 dorosłych, 1 dziecko),

Całkowity koszt świadczenia usługi "Opieki wytchnieniowej" w 2024r. – **46.264,18 zł.**

17. Program "Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością" edycja 2024.

Celem rozpowszechnienia usług asystenta jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- 1) dzieci do ukończenia 16 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności – konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- 2) osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie:
 - a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
 - c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b.

Liczba osób niepełnosprawnych, którym świadczone pomoc w 2024 roku - 17 osób.

Całkowity koszt świadczenia usługi "Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością" w 2023r. – **418.849,52 zł.**

18. Program "Opieka 75+".

Celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie: 1) zapewnienia tym osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, 2) poprawy jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej, 3) umożliwienia gminom rozszerzenia oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej,

Liczba osób niepełnosprawnych, którym świadczone pomoc w 2024 roku - 23 osoby,

Całkowity koszt świadczenia usługi "Opieka 75+" - **199.818,84 zł. +” ,w tym 119.891,30 zł z budżetu państwa i 79.927,54 wkład własny miasta**

18. Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2024

Celem programu jest wsparcie w realizacji usług opiekuńczych – w formie usług sąsiedzkich. Adresatami Programu są osoby w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

- Całkowity koszt świadczenia usługi Korpus Wsparcia Seniorów – usługi sąsiedzkie - **6.925,63, w tym 5.540,50 z budżetu państwa i 1.385,13 wkład własny miasta**
Z tej formy wsparcia skorzystały 3 osoby.

III. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Od lat współpracujemy z PCPR będącym, podobnie jak nasz Ośrodek, jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Dotyczy ona: realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustalania stopni niepełnosprawności i zaliczania do osób niepełnosprawnych, udzielania informacji o turnusach rehabilitacyjnych, warunkach otrzymania pomocy dla osób niepełnosprawnych ze środków PERON oraz świadczeniu pomocy dla dziecka i rodziny.

Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Człuchowie. ŚDS to nowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej – ośrodek wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. ŚDS jest bardzo ważnym narzędziem w pracy socjalnej z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Pracownicy socjalni rozpoznają potrzeby dotyczące korzystania z placówki, przeprowadzają w tym zakresie wywiady środowiskowe oraz prowadzą postępowanie administracyjne w sprawie skierowania do ŚDS.

Współpraca z Urzędem Miasta. Dotyczy pomocy merytorycznej oraz pomocy w załatwianiu różnych spraw naszych Klientów. Są to m.in.: sprawy dotyczące przydziału mieszkań z zasobów gminy, kwestii związanych z podatkami, wyrabianiem dokumentów. Korzystamy również ze wsparcia w sprawach budowlano-remontowych oraz ochrony środowiska. Szczególnie ważna jest dla nas współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do której na bieżąco kierujemy wnioski o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu oraz współdziałamy w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy. Dzięki współpracy z PUP posiadamy lepszy dostęp do informacji dotyczących organizowanych programów aktywizacji i szkoleń osób bezrobotnych oraz

oferowanych miejsc pracy. Prowadzimy także współpracę w zakresie aktywizacji dłużników alimentacyjnych.

Współpraca z Sądem Rejonowym. Dotyczy ona podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin z problemami. Polegają one na informowaniu o niepokojących sytuacjach w rodzinach stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego funkcjonowania. Szczególnie ważna jest dla nas kwestia zaniedbań i przemocy w rodzinach z małoletnimi dziećmi. Ważnym elementem współpracy jest utrzymywanie bieżących kontaktów z kuratorami sądowymi.

Współpraca z Powiatową Komendą Policji. Polega na wzajemnym informowaniu się o środowiskach i miejscach stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa zarówno dla osób w nich przebywających jak i z najbliższego otoczenia. Podejmujemy interwencje podczas których, pracownik socjalny wspólnie z dzielnicowym odwiedzają zagrożone środowiska w celu rozwiązywania występujących problemów. Działania te, mają na celu skuteczniejszą pomoc osobom i rodzinom, zapobieganie przemocy, pozwalają na lepszą diagnozę środowisk. Ponadto uzyskujemy informacje stanowiące podstawę do wstrzymania lub ograniczenia świadczeń z pomocy społecznej. Prowadzimy też współpracę w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Współpraca ze szkołami. Ze względu na pracę z rodziną niezbędne jest dla nas utrzymanie stałego kontaktu z pedagogami szkolnymi oraz dyrektorami szkół. Dzięki wzajemnej wymianie informacji możemy lepiej rozpoznać problemy rodzin korzystających z naszej pomocy. Nasza współpraca związana jest także z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Programu „Posiłek w szkole i domu”.

W ramach swojej działalności prowadzimy także współpracę z innymi instytucjami takimi jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Szpital, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, Poradnie Lekarskie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Urząd Skarbowy, Centrum Zdrowia Psychicznego itp.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

1. Współpraca z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta – Kołem Człuchowskim.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie od 2002 roku prowadzi współpracę z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta – Kołem Człuchowskim.

Współpraca z Kołem Człuchowskim jest dla MOPS bardzo ważna ponieważ Koło posiada prawo ubiegania się o granty przeznaczone dla organizacji pozarządowych ze środków finansowych

Wojewody i Ministerstwa Polityki Społecznej w ramach programu Bezdомność. Pozyskane przez Koło środki przeznaczone są na wsparcie działalności Noclegowni, prowadzenie łaźni i pralni dla bezdomnych pozostających poza noclegownią oraz inną działalność skierowaną na pomoc osobom bezdomnym i ubogim. Na przestrzeni lat współpraca ta dotyczyła m.in.:

1. W okresie 2003 do 2015 nasze koło prowadziło coroczną zbiórkę pieniędzy na paczki świąteczne dla dzieci z rodzin najuboższych. Dzięki szczodrości naszych mieszkańców, w okresie od 2003 do 2015 roku zebraliśmy łącznie 54.393 zł, za które przygotowaliśmy 2.354 paczki dla dzieci z rodzin najuboższych (średnio 180 paczek rocznie).
2. W okresie od 2014 do 2016 roku realizowaliśmy projekt „Chodzę do apteki bo korzystam z pomocy na leki”. Projekt otrzymał dofinansowanie Fundacji Dbam o Zdrowie – w ramach konkursu grantowego „Razem możemy więcej”- w łącznej wysokości 23.000 zł. Z możliwości dopłaty do leków, w okresie realizacji projektu (październik 2014 – kwiecień 2016) skorzystało blisko 100 osób.
3. Od 2003 r. do kwietnia 2024 roku działała Łaźnia i pralnia dla osób bezdomnych.
4. Od 2003 r. do chwili obecnej Koło realizuje program „Wyjść z bezdomności”.
5. Od 2018 r. działa Punkt przyjmowania i wydawania rzeczy używanych oraz sprzętu agd. Jego zadaniem jest pośredniczenie w wymianie, pomiędzy mieszkańcami a najuboższymi mieszkańcami miasta i osobami bezdomnymi, odzieży używanej oraz używanych artykułów gospodarstwa domowego: mebli, pralek, lodówek, telewizorów, wózków dziecięcych, naczyń itp.
6. Koło Człuchowskie TPBA zajmowało się także organizacją wolontariatu – Centrum Wolontariatu, utworzyło też fundusz zapomogowy dla osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.
7. Koło włączało się również w organizację Uroczystego Dnia Wolontariusza i Spotkania Wigilijne.

- **Współpraca ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Hospicjum w Człuchowie.**

Od 2010 roku współpracujemy ze stowarzyszeniem, które przeznacza środki finansowe na pomoc dla osób chorych na raka – mieszkańców powiatu człuchowskiego. Pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu całego powiatu - przygotowują niezbędną dokumentację, na podstawie której przyznawana jest pomoc finansowa na pokrycie wydatków związanych z leczeniem. W okresie od 2010 roku z tej formy pomocy w całym powiecie człuchowskim skorzystały 824 osoby na łączną kwotę 871 500 zł (w 2024 r. 31 wniosków na kwotę 26.000 zł).

- **Współpraca z Bankiem Żywności w Chojnicach.**

Bardzo ważna jest dla nas współpraca z Bankiem Żywności w Chojnicach w zakresie dystrybucji żywności z Unijnego Programu POPŻ. Żywność ta była przywieziona przez Bank Żywności i wydawana przez pracowników socjalnych MOPS, a korzystały z niej osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej zakwalifikowane do tej pomocy przez pracowników naszego ośrodka.

Do tej formy pomocy zakwalifikowaliśmy w 2024 r. 282 osoby.

- **Współpraca z Caritas Diecezjalnym.**

Od lat współpracujemy z Caritas Diecezjalnym w zakresie zbiórek żywności dla osób ubogich. W 2024 r. nie przeprowadzono zbiórek żywności.

- **Współpraca z Ochotniczym Hufcem Pracy – Punkt Pośrednictwa Pracy w Czluchowie.**

Współpraca dotyczy wymiany informacji oraz wsparcia w działaniach zmierzających do usamodzielnienia osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej i OHP.

- **Współpraca ze Stowarzyszeniem „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”.**

Dzięki tej współpracy mamy możliwość korzystania z bezpłatnych szkoleń, na które kierujemy osoby korzystające ze wsparcia MOPS. Ponadto w latach 2021-2022 Stowarzyszenie było naszym partnerem w realizacji projektu Utworzenie Centrum Rodzin.

IV. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Z dniem 1 maja 2004 r. wszedł w życie nowy system świadczeń rodzinnych. Określają go przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia rodzinne przysługują rodzinie, w której dochód netto na osobę nie przekracza 674 zł lub 764 zł na osobę, jeżeli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Bez względu na kryterium dochodowe przyznawany jest zasiłek pielęgnacyjny.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 3) świadczenia opiekuńcze, do których należą zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.

Przysługują na: dziecko do ukończenia 18 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo 24 roku życia jeżeli kontynuuje naukę w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Zasiłek rodzinny przysługiwał:

- w wys. 95 zł na dziecko do ukończenia 5 roku życia,
- w wys. 124 zł na dziecko powyżej 5 lat do ukończenia lat 18,
- w wys. 135 zł na każde dziecko powyżej 18 roku życia.

Dodatki do zasiłków rodzinnych.

Osobom posiadającym prawo do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

W 2024 r. zrealizowaliśmy łącznie 5.957 świadczeń na kwotę 666.408,76 zł (zasiłki rodzinne i dodatki).

2. Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia – w 2024 r. wypłaciliśmy 18 świadczeń na kwotę 1.800 zł.

3. Świadczenia opiekuńcze.

1) zasiłek pielęgnacyjny:

Przyznaje się go w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia, jeżeli posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia jeśli posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Zasiłek przysługuje bez względu na dochód.

W 2024 r. wypłaciliśmy 9.740 zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę 2.102.244,76 zł.

2) świadczenia pielęgnacyjne:

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje: matce albo ojcu, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o

znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w 2024 r. wynosiła 2.988 zł.

W 2024 r. świadczenia pielęgnacyjne wypłaciliśmy w ilości 2.076 świadczeń na łączną kwotę 6.263.108,00 zł.

3) świadczenie rodzicielskie:

Przysługuje matce lub ojcu dziecka lub opiekunowi faktycznemu dziecka – w okresie 52 tygodni – do 71 tygodni w zależności od liczby urodzonych dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia lub objęcia opieką. Z pomocy mogą skorzystać rodzice, którzy nie mają prawa do pobierania zasiłku macierzyńskiego (osoby bezrobotne, studenci, osoby zatrudnione na umowy cywilnoprawne (umowy o dzieło)). Świadczenie rodzicielskie przysługuje od dnia porodu lub objęcia opieką. Wysokość świadczenia – 1000 zł miesięcznie. **W 2024 r. świadczenie rodzicielskie wypłaciliśmy w ilości 193 świadczenia na łączną kwotę 169.700,68 zł.**

Jednorazowe świadczenie w wys. 4000 zł - ustawa „Za życiem” –

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na dochód, na dziecko posiadające zaświadczenie lekarskie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu lub nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W 2024r. nie wpłynął żaden wniosek.

4. Fundusz Alimentacyjny.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z 7 września 2007 r. zastąpiła zaliczkę alimentacyjną świadczeniami z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia te przysługują osobie uprawnionej (tj. osoba uprawniona do alimentów od rodzica, jeżeli ich egzekucja okazała się bezskuteczna) do ukończenia 18 lat lub 25 w przypadku kontynuowania nauki, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości zasądzonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł, a od 1 października 2024r. nie wyższej niż 1.000 zł.

I tak w roku ubiegłym świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono 55 rodzinom na łączną kwotę 424.626,98 zł.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. I tak:

- 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy wierzyciela,
- pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Uzyskane przez organ właściwy wierzyciela dochody, przeznacza się w szczególności na pokrycie kosztów podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Świadczenia zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w roku ubiegłym wyniosły 327.098,24 zł (minus 174.822,89 zł odsetki) tj. 152.275,35 zł z czego:

- dochody budżetu państwa 91.365,21 zł (60%)
- dochody naszej gminy 60.910,14 zł (40%)

5. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – Program „Rodzina 800+”.

Świadczenie wychowawcze z Programu „Rodzina 800+” – przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. **W 2024 r. świadczenie wychowawcze wypłaciliśmy w ilości 51 świadczeń (5 dzieci) na łączną kwotę 25.504,23 zł.**

6. Karta Dużej Rodziny – w 2024 r. 88 rodzin – 152 Karty.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Członkami rodziny wielodzietnej są:

- 1) rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonek rodzica;
- 3) dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka;

Prawo do posiadania Karty przysługuje dziecku, jeżeli w dniu składania wniosku o przyznanie Karty co najmniej troje dzieci w rodzinie wielodzietnej spełnia wymagania ustawowe. Prawo do posiadania

Karty przysługuje odpowiednio dziecku: 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia; 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w: a) szkole, b) szkole wyższej 3) bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

MOPS ma również obowiązek opłacać składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne. W 2024 r. z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe wydatkowaliśmy kwotę 988.429,65 zł (1.232 świadczenia). Natomiast z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne wydatkowano kwotę 219.822 zł (820 świadczeń).

MOPS wydaje także zaświadczenia do Programu „Czyste powietrze” – w 2024 r. - 27 zaświadczeń.

V. INNE ZADANIA

1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego Zarządzeniem Burmistrza Miasta Człuchowa z dnia 22 września 2023 r. zgodnie z art. 9a pkt 9 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach Zespół Interdyscyplinarny działa poprzez tzw. grupy diagnostyczno-pomocowe, których prace prowadzone są w zależności od potrzeb oraz przeprowadzonych interwencji „Niebieskiej Karty”.

W 2024 r. założono 24 niebieskie karty (21 kart – Policja, 0 – służba zdrowia, 3 - MOPS). Odbyło się 5 spotkań Zespołu oraz 64 spotkania grup roboczych. Koszt - 1.176,80 zł.

2. Realizacja ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ramach realizacji ustawy podjęto następujące działania:

- 1) opłacano koszty pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) zatrudniano asystentki rodziny w wymiarze 2 etatów w zadaniowym systemie pracy.

Łączny koszt zadania w 2024 r. wyniósł 461.650,72 zł (w tym: środki własne 401.104,41 zł oraz środki z Funduszu Pracy 46.864,04 zł oraz z budżetu państwa 13.682,27).

Więcej informacji na ten temat znajduje się w sprawozdaniu z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za rok 2024.

3. Centrum Aktywizacji i Integracji Seniorów.

Prowadzenie bieżącej współpracy z Klubami Seniora: wspólne organizowanie imprez, wsparcie merytoryczne i organizacyjne dla szefów klubów. Obsługa administracyjno-organizacyjna Miejskiej Rady Seniorów.

W 2024 r. odbyło się 5 spotkań z szefami klubów seniora oraz 4 posiedzenia Miejskiej Rady Seniorów.

4. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Człuchowie.

Uchwałą Nr XXXVII.260.2018r. Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 7 marca 2018r. w sprawie utworzenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Człuchowie, z dniem 15 marca 2018r. został utworzony Uniwersytet Trzeciego Wieku z siedzibą w Człuchowie, w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie.

1. Zajęcia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Człuchowie były realizowane dzięki współpracy z Uniwersytetem Pomorskim w Słupsku, a także Akademią Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni.
2. W celu zapewnienia ciągłości realizacji zajęć podpisano następujące listy i porozumienia:
 - a. 16.11.2017r. - List intencyjny dotyczący partnerstwa w celu realizacji projektu w ramach konkursu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku” pomiędzy Akademią Pomorską w Słupsku, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Człuchowie.
 - b. 14.03.2018r. - Porozumienie pomiędzy Akademią Pomorską w Słupsku a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej na realizację Projektu” Akademia Seniora Aktywnego”.
 - c. III 2019r. - List intencyjny dotyczący partnerstwa w celu realizacji projektu w ramach konkursu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pn. „Wiedzieć, umieć, chcieć” pomiędzy Akademią Pomorską w Słupsku a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Człuchowie
 - d. 26.10.2023r. – Porozumienie o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Pomorskim w Słupsku a Gminą Miejską Człuchów.
3. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Człuchowie liczy 100 słuchaczy, a od początku jego realizacji z działań skorzystało 137 osób.
4. Rodzaje działań: wykłady, wyjazdy studyjne, warsztaty, laboratoria, wycieczki, koncerty ...
5. 2023r. – publikacja „Podręcznik dobrych praktyk -Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Człuchowie”.
6. 20.09.2024r. – Ogólnopolska Konferencja Naukowa – Wizerunek kobiet

w literaturze i kulturze.

„Wizerunek kobiet w literaturze i kulturze, na przykładzie słuchaczek UTW w Człuchowie”.

7. 18.12.2024r. - Ogólnopolska Konferencja Naukowa - „Studenci w Polsce Ludowej w latach 1945-1989

„Studenci w Polsce Ludowej w latach 1945-1989 – na przykładzie słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Człuchowie”.

8. Działania w latach 2018 - 2024

Semestr I	Semestr II	Semestr III	Semestr IV	Razem
9 wykładów	5 wykładów	33 wykłady	8 wykładów	55
1 warsztat	1 warsztat	45 warsztatów	1 warsztat	48
2 spektakle	-----	-----	-----	2
1 koncert	-----	2 – opera i teatr	-----	3
1 wycieczka	-----	1 wycieczka	-----	2
2 wyjazdy studyjne	1 wyjazd studyjny	-----	2 wyjazdy studyjne	5
2 laboratoria	1 laboratorium	6 laboratoriów	1 laboratorium	3
				118

5. Utworzenie Centrum Rodzin - trwałość projektu.

Głównym celem projektu „Utworzenie Centrum Rodzin”- jest rozwój usług społecznych, zapewniających kompleksowe wsparcie dla rodzin zamieszkujących na obszarze rewitalizacji – w zakresie funkcjonowania społecznego, zawodowego i edukacyjnego.

W ramach trwałości projektu w 2024 r. funkcjonowały:

1. Placówka Wsparcia Dziennego dla 20 dzieci:

- zapewniła opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zajęcia zapewniające dzieciom rozwój zainteresowań: poczęstunek i materiały na zajęcia.

2. Klub Seniora dla 15 osób – działał codziennie 7 g. Klub seniora zapewnił opiekę dla uczestników, zajęcia muzyczne, zajęcia z terapii zajęciowej, materiały na zajęcia i poczęstunek.

VI. Pomoc obywatelom Ukrainy.

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował ustawę z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Pomoc Ukrainie - 104.146,32 zł

1. Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę

Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Z tej formy pomocy skorzystały 3 osoby (3 świadczenia), na łączną kwotę 900 zł.

2. Świadczenie pieniężne na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy.

Każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, może być przyznane na jego wniosek, świadczenie pieniężne z tego tytułu.

W 2024 r. – nie wypłaciliśmy żadnego świadczenia.

3. Opiekun tymczasowy.

Małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy. W ubiegłym roku Sąd Rodzinny w Człuchowie wydał 53 postanowienia o ustanowieniu opiekuna tymczasowego. Zgodnie z ustawą nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Liczba opiekunów tymczasowych - 33 osoby.

Liczba dzieci znajdujących się pod opieką opiekuna tymczasowego - 85 dzieci.

4. Świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

A. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole - pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż dwa miesiące.

Z tej formy pomocy nikt nie skorzystał .

B. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu - pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż dwa miesiące.

Z tej formy pomocy nikt nie skorzystał.

C. Zasiłek okresowy- nie realizowaliśmy

D. Zasiłek stały - nie realizowaliśmy.

E. Pobyt w domu pomocy społecznej - nie realizowaliśmy.

E. Sprawienie pogrzebu - nie realizowaliśmy.

5. W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie świadczenia rodzinne, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne zostały również przyznane obywatelom Ukrainy.

L.P.	Wyszczególnienie:	Kwota	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	10.192,00	88
3.	Dodatek samotnego wychowania dziecka	2.316,00	12
4.	Dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji	1.770,00	17
5.	Dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	200,00	2
6.	Dodatek z tyt. nauki poza miejscem zamieszkania i dojazdów	690	10
7.	Dodatek z tytułu wielodzietności	2.850	30
8.	Zasiłek pielęgnacyjny	12.735,00	59
9.	Świadczenie pielęgnacyjne	45.688,00	16
10.	Jednorazowa zapomoga (z tyt. urodzenia)	1.000,00	1
11.	Świadczenie rodzicielskie	9.355,00	10
12.	Składki społeczne	12.573,00	16
13.	Składki zdrowotne	1.076,00	4
	Razem:	97.880,00	265

VII. Wypłata dodatków w związku z trudną sytuacją na rynku paliw.

1. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

Zakończenie spraw z 2022 r.

W 2024 r. dodatek węglowy wypłaciliśmy w ilości 2 świadczeń na łączną kwotę 6.000,00 zł.

2. Paliwa gazowe.

Ustawa z dnia 15 grudnia 2022r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu określa, że o refundację podatku VAT mogą się ubiegać osoby, które używają paliw gazowych do celów grzewczych i poniosły koszty zakupu paliwa.

Wniosek o refundację podatku VAT należy złożyć w terminie od 1 stycznia 2023 roku do dnia 30 czerwca 2024 roku.

Prawo do refundacji przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego:

- 2.100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1.500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

W 2024r. przyjęliśmy 32 wnioski i wypłaciliśmy 28 refundacji na kwotę 5.646,54 zł.

3.Dodatek osłonowy.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. przedłużono kolejne regulacje, które wspierają polskie rodziny. Dodatek osłonowy ma na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Zgodnie z przepisami przysługuje gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2.100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1.500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

W roku 2024 liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy wyniosła 555, wypłaciliśmy świadczenia na kwotę 182.633,60 zł.

4.Bon energetyczny.

Ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

Bon energetyczny przysługuje za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r. każdemu gospodarstwu domowemu, jeśli jego miesięczne dochody nie przekraczają:

- 2.500 zł na osobę w gospodarstwie jednoosobowym,
- 1.700 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

W roku 2024 liczba gospodarstw domowych, które otrzymały bon energetyczny wyniosła 530, wypłaciliśmy świadczenia na kwotę 197.231,93 zł.

VIII. SPRAWY ADMINISTRACYJNE I GOSPODARCZE.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie zarządza następującymi obiektami:

- budynek komunalny ul. Szkolna 3,

- budynek noclegowni ul. Średnia 14,
- budynek świetlicy ul. Słowackiego 3B,
- mieszkanie wspomagane ul. Batorego 7

Zarządzanie powyższymi nieruchomościami polega na podejmowaniu decyzji i dokonywaniu czynności mających na celu zapewnienie racjonalnej gospodarki nieruchomościami, a w szczególności:

- 1) właściwej gospodarki ekonomiczno-finansowej nieruchomości;
- 2) bezpieczeństwa użytkowania i właściwej eksploatacji nieruchomości;
- 3) właściwej gospodarki energetycznej w rozumieniu przepisów prawa energetycznego;
- 4) bieżące administrowanie nieruchomością;
- 5) utrzymanie nieruchomości w stanie nie pogorszonej zgodnie z jej przeznaczeniem;
- 6) uzasadnione inwestowanie w nieruchomość.

Zgodnie z ustawą z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

ZAKOŃCZENIE

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w Człuchowie zamieszkiwało łącznie **12 267** mieszkańców.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie w 2024 r. udzielił wsparcia:

- w ramach pomocy społecznej 282 osobom i rodzinom, w których żyło 373 osób. Wsparcie systemem pomocy społecznej objęło 3% % mieszkańców Człuchowa,
- w ramach świadczeń rodzinnych wsparcie otrzymało 1576 osób i rodzin, w których żyło ok. 3690 osób. Wsparcie systemem świadczeń rodzinnych objęło 29,5% mieszkańców Człuchowa.
- pomoc dla obywateli Ukrainy – dla 19 osób.

W 2024 r. Ośrodek wykorzystał budżet w wys. 18.212.854,61 zł

Zgodnie z art. 110 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

I. Nadal jednym z najbardziej narastających problemów jest konieczność zapewnienia całodobowej opieki osobom, które z różnych przyczyn takiej opieki wymagają. Poniżej przedstawiam wydatki związane z ponoszeniem odpłatności za pobyt w Domach Pomocy Społecznej:

- w roku 2005 był to koszt 12.830,17 zł (2 osoby),

- w roku 2006 był to koszt 32.331 zł (2 osoby),
- w roku 2007 był to koszt 51.934,74 zł (4 osoby)
- w roku 2008 był to koszt 71.935,96 zł (5 osób),
- w roku 2009 był to koszt 93.031,29 zł (6 osób),
- w roku 2010 był to koszt 107.167,74 zł (5 osób),
- w roku 2011 był to koszt 150.694,16 zł (7 osób),
- w roku 2012 był to koszt 204.321,46 zł (9 osób),
- w roku 2013 był to koszt 199.911,94 zł (9 osób),
- w roku 2014 był to koszt 174.274,70 zł (7 osób),
- w roku 2015 był to koszt 161.887,34 zł (7 osób),
- w roku 2016 był to koszt 222.921,15 zł (8 osób),
- w roku 2017 był to koszt 258.260,99 zł (9 osób),
- w roku 2018 był to koszt 295.064,71 zł (9 osób).
- w roku 2019 był to koszt 278.094,11 zł (9 osób),
- w roku 2020 był to koszt 299.046,80 zł (8 osób),
- w roku 2021 był to koszt 329.610,21 zł (9 osób),
- w roku 2022 był to koszt 403.027,72 zł (10 osób).
- w roku 2023 był to koszt 451.598,49 zł (10 osób).
- w roku 2024 był to koszt 473.293,46 zł (10 osób).

Z rozeznania pracowników socjalnych wynika, że w najbliższych latach może wzrastać zapotrzebowanie na tę formę pomocy. Należy podkreślić, że odpłatność za pobyt w DPS ustalana jest na podstawie faktycznych kosztów utrzymania i prowadzenia domu (w 2024 r. średnio miesięcznie ponad 7000 zł za osobę). Nadmieniam, że skierowanie w domu pomocy społecznej jest formą pomocy, po którą sięgamy dopiero w ostateczności.

Rozwiązaniem tego problemu mogłoby być utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego. Jest to środek wsparcia, w którym obok opieki dziennej prowadzone są miejsca pobytu całodobowego. Przeznaczony jest dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

II. Analiza lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Na podstawie art. 16a ustawy o pomocy społecznej gmina przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej:

- zasoby, o których mowa, obejmują w szczególności infrastrukturę, kadrę, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący,

- ocena natomiast obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.

Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia Radzie Gminy powyższą ocenę, która następnie wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

W związku z powyższym w terminie do 30 kwietnia br. zostanie opracowana i przedstawiona Radzie Miejskiej ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2024.

D. Czajkowska